

GÜNCEL OLAYLAR IŞIĞINDA NAVLUN SÖZLEŞMELERİNE BAKIŞ, ETİK KURALLAR VE GEMİ BROKERLİĞİ

DR. METİN UĞUR AYTEKİN

Sunum Tarihi: 09.11.2022

Pîrî Reis Üniversitesi
Hukuk Fakültesi ve Deniz Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi

GİRİŞ

- Brokerlerin rolü ve önemi
 - Müzakere, recap, recap fixture
- Brokerlerin niteliğinin belirlenmesinin önemi
- Farklı isimlendirmeler
 - “Simsar” ifadesinin kullanımı?

Yasalarda Özel Düzenlemenin Bulunmayışı

Brokerkerlerin nitelik yönünden sınıflandırılması

- Aracılık faaliyetine dair temel yasal düzenlemeler (TTK, TBK)
- Niteliğin belirlenmesindeki ölçüt: Süreklilik

Süreklilik + Aracı Acentelik Niteliğindeki Daimî Brokerlik

Süreklilik – Vekil ya da Simsar Niteliğindeki Arızî Brokerlik

Aracı Acente Niteliğindeki Daimî Brokerler

- UNSURLARI
 - Süreklilik
 - Bağımsızlık
 - Bir Ticari İşletmeyi İlgilendiren Sözleşmelerle İlgili Faaliyette Bulunma
 - Tacir Adına Sözleşmelere Aracılık Faaliyetinin Meslek Edinilmesi

- Münhasırlık (Tekel) Hakkı (Varsayılan/Default) (TTK m.104)
 - İmtiyazlı (“Exclusive”) Brokerlik (Çift Taraflı)
 - Bölge, gemi, konu gibi ayrımlar

Daimî Brokerlerin Tabi Oldukları Düzenlemeler

- Genel olarak: TTK m. 102-123, TBK m. 520-525, TBK m. 502-514
- Sözleşmenin kuruluşu
- Temsil yetkisi (Usul hukuku: Aktif ve pasif temsil yetkisi/Yabancı tacirler) (TTK m. 105)
- Zamanaşımı (TBK m. 147)
- Brokerlik sözleşmesinin sona ermesi (TTK m. 121-123)
- Portföy tazminatı (TTK m. 122)

Arızî Brokerlerin Tabi Oldukları Düzenlemeler

- Genel Olarak: TBK m. 502-514, m. 520-525
- Sözleşmenin kuruluşu (TBK m.503)
- Temsil Yetkisi (TBK m.504/1; Vekil Niteliğindeki Broker - m.504/2,3)
- Talimatlara Uyma Yükümlülüğü (Vekil: TBK m.505; Simsar: m.523)
- İşgörme Borcu (TBK m.506/1; m.116)
- Sadakat ve Özen Yükümlülüğü (TBK m.506/2,3; m.507)
- Zamanaşımı (TBK m.147)
- Brokerlik Sözleşmesinin Sona Ermesi (TBK m.512-514)
- Yabancı Tacirlere Aracılık (TTK m.103/1 b.3– TTK m.102-123)

Vekil veya Simsar Niteliğindeki Arızî Brokerler

- UNSURLARI
 - Yansızlık +/-
 - Yansızlık + Simsar Niteliği
 - Yansızlık – Vekil Niteliği
 - Ücret
 - Aracılık faaliyeti
 - Bağımsızlık
 - Arızî Olma (Sürekli Olmama)

Bağımsız (“Independent”) Broker ifadesinin kullanımı)

Navlun Sözleşmelerinde Reform

Sözleşmelerde değişikliğe iten zorlayıcı etkenler

Vaka çalışması: Dekarbonizasyon ve Demurrage

Miadını doldurmuş sözleşme klozları

Laytime, demurrage, utmost despatch, without deviation – (ROA-WWWW-AAAA)

Hızlı seyir (first come first served) (rush and wait) – Sonuç: Verimsizlik

Çözüm

Just in Time (JIT) klozları

Seyir hızı ile rıhtım müsaitliği arası korelasyon – Utmost Desp. – + Optimum Speed

ETA – ATA

Navlun Sözleşmelerinde Reform

Sözleşmelerde değişikliğe iten zorlayıcı etkenler

Vaka çalışması: Dekarbonizasyon ve Demurrage

İçinden çıkılması zorlaşan demurrage-detention konusu

Demurrage neyi kapsar? Eternal Bliss davası

Farklı derecelerde verilen farklı kararlar

Çözüm

Sistem üzerindeki yükün hafifletilmesi

JIT – Gencon 22 – Devam eden çözüm arayışı

The Baltic Code

- Baltic Exchange
 - Tarihi
 - Gördüğü İşlev
 - Önemi
- Baltic Code
 - «*Our Word Our Bond*»

Baltic Code 2020'nin hedefleri

Fiziksel ve türev navlun piyasasında güveni ve dürüstlüđü korumak

Etik iş uygulamaları oluşturmak, yürütmek ve bu pazarlarda kabul edilemez uygulamaları ortadan kaldırmak

Baltic Exchange'in rolünün bu pazarların merkezinde kalmasını sağlamak

Baltic Code 2020'nin Temel İlkeleri

- Piyasaların güvenilirliđi
- Adillik ve rekabet
- Etik iř pratiđi
- Nitelikli piyasa faaliyeti
- Hatasız ve güvenilir «*benchmarking*»

GÜNCEL OLAYLAR IŞIĞINDA NAVLUN SÖZLEŞMELERİNE BAKIŞ, ETİK KURALLAR VE GEMİ BROKERLİĞİ

DR. METİN UĞUR AYTEKİN
PİRİ REİS ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
muaytekin@pireis.edu.tr

Sunum Tarihi: 09.11.2022

PİRİ REİS ÜNİVERSİTESİ
Hukuk Fakültesi ve Deniz Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi

